

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: Budapest ujjaszületése

Forrás:

B. Zsilon

Opn.

1920. VI. 6.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

324

Hely

Idő

"1920"

Személy

Helyszám

Budapest ujjaszületése.

A letűnt szabadelvű politikának egyik vézégondolata volt, hogy Budapest a nemzeti szellem, a magyar kultúra és a gazdasági fejlődés hatalmas centruma legyen. Ez a gondolat, akármit mondjanak most, testet öltött és Budapest a modern haladás nagyszerű méreteivel nemcsak az ország centrifugális elemeit vonzotta ellenálhatatlanul, hanem a külföld csodálatát is kicsikarta.

Ha a nemzeti közművelődés alapja a nemzeti nyelv, akkor a magyar nyelv és a magyarosodás diadalutjában a főváros behódolása a legnevezetesebb momentum. Ezt az igazságot csak azok tagadhatják le, a kik történelmi perspektíva nélkül ítélik meg a dolgokat. Ugyancsak igazságot kell szolgáltatónk Budapestnek ama kulturális és gazdasági vezérszerp dolgában, a melyet a letűnt korszakok politikája szánt neki és a melyet a magyar nemzet büszkeségére felülmulhatalan bravurral töltött be. Az ország szíve, — érezte és mondotta mindenki.

De hajl változnak az idők és a magyar büszkeség szerelmetes objektuma a vádlottak padjára került. Ma már nem az ország szíve, hanem idegen szerv az ország testében, ma már nem nemzeti főváros, hanem nemzetközi emporium. Szerencsétlenségünk napjaiban voltak pillanatok, a mikor a harag és keserűség zivatarja képes lett volna elsöpörni a föld színeről Budapest milliónyi lakosát és háztengerét. A valóság pedig az, hogy Budapest nem volt rosszabb más nagyvárosnál. Vegyétek sorba a legyőzött népek fővárosait, mindenütt ugyanazok a forradalmi tünetek, szellemi lázadások erkölcsi kicsapongások, gazdasági felforgatá-

sok, politikai örületek és terrorisztikus elfajulások. A különbségek legfeljebb helyi árnyalatokra szoríthatók, de a mostani Berlinben, Münchenben, Bécsben épp úgy nem ismerünk rá a hajdani német, bajor és osztrák fővárosra, mint Budapestre, a boldog Magyarország ünnepepelt fővárosára.

A világháború senkit és semmit sem hagyott érintetlenül. Ha Magyarország és vele Budapest a legnagyobb áldozata, akkor ez a mi kimondhatatlan szerencsétlenségünk. De a romokat nem lehet vádakkal és átkokkal eltakarítani, hanem építő munkával, megmentve minden egyes használható tégladarabot. Az uralkodó politika, mely most a fővárost is a maga képére akarja átformítani, inkább büntető, mint építő szándékkal fogott munkájába. A fővárosról alkotott törvénye annyira elsietett munka, annyi bizalmatlanság és egyoldalúság van benne elraktározva, hogy szárnyak helyett béklyókat rak Budapest fejlődésére.

Pedig Budapest ma is életerős, fiatal főváros. Nemzeti, kulturális, gazdasági és nemzetközi hivatása nemhogy csökkent volna, hanem növekedett. Nemcsak a magyar nép büszkeszeretetét és bizalmát kell újból birnia, hanem Magyarország vezérszerepét is a keleti országokkal szemben Budapestnek kell biztosítani. A legtöbb regeneráló erő itt van összehalmozva, az ország minden regeneráló erejét innét kell irányítani. A destruktív szellemtől, melyet minduntalan Budapest fejéhez vadosnak, csak gyöngye, babonás lelkek félnek, mint a kísértettőt. Destruktív szellem volt és van és lesz is világszerte, nemcsak nálunk, míg a nagy gazdasági, társadalmi és lelki válságok valamennyire nyugvó pontra nem jutnak. Mi éveken át rámutattunk a hamis veretű budapesti de-

mokráciára, mely határnélküli individualizmusával ránszabadította a megrontás ördögeit és utóbb magát a demokráciát is harcképtelenné tette. De politikai dühből, rut önzésből vagy ostoba rövidlátásból mindenkoron akadtak az ellenlábás világból is udvarlói, a kik most naponként kimondják rá a nagy átkot. Némely urak és pártok sziveskedjenek visszaemlékezni a nagy obstrukcióra (az volt ám csak az igazi destrukció és hozzá minden másfajta destrukciónak a kezdetel), mikor fegyverbarátságot kötöttek a pesti demokráciával.

Most persze könnyű elvadítani a választókat Budapest óriás deficitjével, rengeteg adósságával és minden egyéb nyomoruságával. De mi arra kérjük a választókat, a kik jövő vasárnap dönteni fognak a főváros sorsáról, hogy ne engedjék elhomályosítani mindazt, a miért valamikor büszkék voltak. A fővárost ugyanazok az okok kergették az adósságba, a deficitbe, a romlásba, a melyek az államot. A destrukció épp úgy nem hiányzik ez okok közül, mint az obstrukció. A kiegyezés óta neki-lendült Budapest története az evolúció nagyszerű látványa. Az a nemzedék, a mely a maga szemével látta Budapest káprázatos kibontakozását, szívvel-lélekkel higgyen és bizon jövőjében és nagyságában. Csak az a politika, az a szellem kapjon megbizást, a mely nem engedi összezsugorítani Budapestet. Nézze meg jól mindenki a szavazólistákat. A kisvárosi stílus, a politikai rövidlátás szűkíteni, a polgári önérték, a tapasztalás, a tudás, a lendület tágitani fogja Budapest horizontját.